

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ

ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

ΘΕΜΑ: «Ισχύον πλαίσιο και προτεινόμενες νέες ρυθμίσεις για τη διμερή ρύθμιση οφειλών, τη λειτουργία των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων και την προστασία των οφειλετών»

Οι προτεινόμενες διατάξεις μεταβάλλουν προς όφελος των οφειλετών το υφιστάμενο πλαίσιο, ιδίως ως προς τη διαδικασία διμερούς ρύθμισης οφειλών, τη διαφάνεια και εποπτεία των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων και την προστασία των συνεπών οφειλετών. Το ισχύον πλαίσιο βασίζεται, μεταξύ άλλων, στον Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013, στον ν. 5072/2023 και στις εποπτικές πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

1. Διμερής ρύθμιση οφειλών

Τι ισχύει σήμερα:

Η διμερής διαχείριση οφειλών σε καθυστέρηση πραγματοποιείται κυρίως στο πλαίσιο του **Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013**, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με την απόφαση ΕΠΑΘ 392/1/31.5.2021. Ο Κώδικας θεσπίζει διαδικασία επίλυσης καθυστερήσεων με διαδοχικά στάδια επικοινωνίας, συλλογής και αξιολόγησης στοιχείων του οφειλέτη και εξέτασης κατάλληλων λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης.

Ωστόσο, ο εν λόγω Κώδικας αποτελούσε ένα σύνολο μη δεσμευτικών διατάξεων (“soft law”) με αποτέλεσμα να μην ακολουθείτο στην πράξη από τους πιστωτές. Αντιθέτως η διμερής διαδικασία- σύμφωνα με σχετικές καταγγελίες που έλαβε και αξιολόγησε η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους- σε πολλές περιπτώσεις έχει μεγάλες καθυστερήσεις στην απάντηση από την πλευρά των πιστωτών, με ελλιπή ενημέρωση του οφειλέτη ως προς την οφειλή του, ενώ παράλληλα η οφειλή συνέχιζε να επιβαρύνεται με πρόσθετη τοκοφορία.

Τι αλλάζει:

1. Θεσπίζεται **νέα, αυτοτελής και τυποποιημένη διαδικασία διμερούς ρύθμισης**, η οποία δεν εξαρτάται από την προσφυγή ή μη του οφειλέτη στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό (δηλ. ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα προσφυγής και στον Εξωδικαστικό).

Η νέα διαδικασία αποκτά σαφές χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένες υποχρεώσεις:

- ο οφειλέτης υποβάλλει αίτηση και πλήρη φάκελο,
- ο δανειστής οφείλει να απαντήσει εντός **3 μηνών**,
- οφείλει να υποβάλει πρόταση βιώσιμης ρύθμισης ή αιτιολογημένη απόρριψη,
- ο οφειλέτης έχει **1 μήνα** για να ανταποκριθεί,
- η συνολική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο σε **6 μήνες**.

Η διαδικασία θα έχει και ψηφιακά βήματα για την υποβολή των ζητούμενων εγγράφων μέσω της προβλεπόμενης πλατφόρμας και μπορεί να καλύπτει ακόμη και οφειλές σε στάδιο αναγκαστικής εκτέλεσης.

Επιπλέον, προβλέπεται προστασία από ενέργειες αναγκαστικής εκτέλεσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και ενισχύεται ο εποπτικός ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος. Σε περίπτωση υπέρβασης της τρίμηνης προθεσμίας από τον δανειστή, προβλέπεται αυτοδίκαιη καταγραφή της παράβασης, αναστολή εκτοκισμού και κεφαλαιοποίησης τόκων και ενημέρωση της Τράπεζας της Ελλάδος.

2. **Η υποβαλλόμενη πρόταση ρύθμισης θα πρέπει να είναι κατάλληλη, βιώσιμη και τεκμηριωμένη με αναφορά στην αξία των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και την εισοδηματική του κατάσταση.** Σε περίπτωση που μπορούν να γίνουν δύο εναλλακτικές προτάσεις, θα κατατίθενται δύο στον οφειλέτη. Οι προτάσεις αυτές θα γίνονται εγγράφως στον οφειλέτη.

Μάλιστα με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, θα ορίζονται οι ελάχιστες πληροφορίες που θα πρέπει να περιέχονται στην πρόταση ρύθμισης, ώστε να προκύπτουν τα στοιχεία περιουσίας και εισοδήματος στα οποία βασίζεται η πρόταση ρύθμισης. Με τον τρόπο αυτό θα τυποποιηθεί η πρόταση ρύθμισης ώστε να γίνεται κατανοητή από τον οφειλέτη.

3. **Ορίζεται ανώτατο όριο στην προκαταβολή (15%) που θα μπορεί να ζητείται από τον πιστωτή σε περίπτωση ρύθμισης.**

Σήμερα η προκαταβολή που δύναται να ζητήσει ο πιστωτής για να συμφωνήσει με τον οφειλέτη σε πρόταση ρύθμισης είναι αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης των μερών.

Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις η ζητηθείσα προκαταβολή ήταν ανώτερη του 30% και έφτανε ακόμα και στο 50% της οφειλής. Αυτό απέτρεπε από την επίτευξη της συμφωνίας ρύθμισης. Στον εξωδικαστικό μηχανισμό έχει ήδη μπει ανώτατο όριο στην ζητούμενη προκαταβολή 10% και με την νέα διάταξη μπαίνει ανώτατο όριο προκαταβολής του 15% το οποίο μάλιστα μπορεί να είναι και μικρότερο εφόσον συνεκτιμηθούν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τεκμηριώνουν την ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια ή τυχόν κοινωνικά κριτήρια ή ειδικά προβλήματα υγείας

Ουσιαστική μεταβολή: από ένα εποπτικό πλαίσιο μη δεσμευτικής διαδικασίας μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας περνάμε σε **ενιαία, νομοθετικά τυποποιημένη διαδικασία, με δεσμευτικές προθεσμίες και συγκεκριμένες συνέπειες για τη μη τήρησή τους.** Στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας, η πρόταση ρύθμισης θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένη, βιώσιμη και με αναφορά στα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη ενώ παράλληλα μπαίνει ανώτατο όριο 15% στην προκαταβολή που δύναται να ζητήσει ο πιστωτής.

2. Προστασία του συνεπούς οφειλέτη κατά τη διάρκεια ενεργής ρύθμισης και κίνητρα διατήρησης της συνέπειας

Τι ισχύει σήμερα:

Το υφιστάμενο πλαίσιο παρέχει προστασία μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών ρύθμισης (εξωδικαστικός, Κώδικας Δεοντολογίας), τα οποία παρέχουν δυνατότητα ρύθμισης. Ωστόσο, υπήρξαν καταγγελίες από οφειλέτες ότι, παρότι ήταν συνεπείς στη ρύθμιση ή ανέμεναν από τον πιστωτή την αποστολή στοιχείων (λογαριασμό εξυπηρέτησης) για την εκκίνηση εξυπηρέτησης της ρύθμισης, εντούτοις βρέθηκαν μπροστά σε καταγγελία της σύμβασης για δήθεν αθέτηση, ή και καταδιωκτικά μέτρα (κατάσχεση, διαταγές πληρωμής κλπ).

Τι αλλάζει:

Όσο ο οφειλέτης τηρεί ενεργή ρύθμιση,— ή η αδυναμία καταβολής δόσης οφείλεται σε μη χορήγηση αναγκαίων στοιχείων από τον πιστωτή ή τον servicer — απαγορεύονται:

- η καταγγελία της ρύθμισης,
- η έκδοση ή εκτέλεση διαταγής πληρωμής,
- η κατάσχεση,
- η συνέχιση πλειστηριασμού.

Σε περίπτωση παραβίασης προβλέπονται ιδιαίτερα ισχυρές συνέπειες:

- αυτοδίκαιη ακυρότητα των σχετικών πράξεων,
- πίστωση υπέρ του οφειλέτη ποσού ίσου με **5 μηνιαίες δόσεις**,
- **5μηνια παρατάση** της ρύθμισης χωρίς επιβαρύνσεις,
- αποκατάσταση των συνεπειών της παράνομης ενέργειας,
- διοικητικό πρόστιμο από **€50.000 έως €500.000**,
- αυξημένες εποπτικές συνέπειες σε περίπτωση επανάληψης.

Ουσιαστική μεταβολή: η συνέχιση της ρύθμισης από έναν συνεπή οφειλέτη ενισχύεται μέσω παροχής συγκεκριμένου κινήτρου, ενώ παράλληλα αποκτά **ρητή και ισχυρή νομοθετική προστασία και**, με αυτοδίκαιες συνέπειες τόσο για την παράνομη ενέργεια όσο και για τον παραβάτη πιστωτή/servicer.

3. Διαφάνεια και εποπτεία των servicers

Τι ισχύει σήμερα:

Οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων υπάγονται ήδη σε ειδικό καθεστώς αδειοδότησης και εποπτείας βάσει του ν. 5072/2023, με αρμόδια εποπτική αρχή την Τράπεζα της Ελλάδος. Το πλαίσιο έχει ήδη ενισχυθεί με την ΠΕΕ 244/4/25.7.2025, η οποία προβλέπει σημαντικές υποχρεώσεις υποβολής εποπτικών και οικονομικών στοιχείων, καθώς και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης χαρτοφυλακίων. Παράλληλα, εφαρμόζονται στους διαχειριστές πιστώσεων οι κανόνες κανόνες διαφάνειας, ενημέρωσης και χειρισμού παραπόνων.

Τι αλλάζει:

Το υφιστάμενο πλαίσιο συμπληρώνεται με **αυξημένες υποχρεώσεις δημόσιας διαφάνειας και λογοδοσίας**. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων:

- ετήσια δημοσιοποίηση στοιχείων για τα οικονομικά μεγέθη και την εταιρική διακυβέρνηση,
- στοιχεία για τα χαρτοφυλάκια υπό διαχείριση και τα αποτελέσματα της διαχείρισης,
- στοιχεία για τον χειρισμό παραπόνων των δανειοληπτών,
- υποχρέωση συνεχούς συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις λειτουργίας,

- ετήσια υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος **σχεδίου στρατηγικής διαχείρισης απαιτήσεων**, με προβλέψεις για εισπράξεις, στρατηγικές ανά κατηγορία απαίτησης, πόρους, κόστος, κινδύνους και δείκτες απόδοσης,
- ενίσχυση των ελεγκτικών και κυρωτικών αρμοδιοτήτων.

Ουσιαστική μεταβολή: η εποπτεία μετατοπίζεται από την κυρίως **εποπτική αναφορά και συμμόρφωση** σε ένα πιο ολοκληρωμένο σύστημα **δημόσιας διαφάνειας, στρατηγικού ελέγχου και λογοδοσίας των servicers.**

4. Τιτλοποιήσεις του «Ηρακλή» – διαχειριστικός έλεγχος

Τι ισχύει σήμερα:

Το ισχύον πλαίσιο του ν. 4649/2019 προβλέπει σειρά μηχανισμών παρακολούθησης των τιτλοποιήσεων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, μεταξύ άλλων μέσω αναφορών του διαχειριστή προς την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Παρακολούθησης Εγγυήσεων.

Τι αλλάζει:

Θεσπίζεται επιπλέον των διατάξεων που ισχύουν και **ετήσιος ανεξάρτητος διαχειριστικός έλεγχος** για τους servicers που διαχειρίζονται τιτλοποιήσεις οι οποίες συνδέονται με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Ο έλεγχος θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις αμοιβές και τα έξοδα των εμπλεκόμενων προσώπων και του διαχειριστή. Προβλέπεται επίσης δημοσιοποίηση περίληψης των πορισμάτων και διαβίβαση της πλήρους έκθεσης στις αρμόδιες αρχές και στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Ουσιαστική μεταβολή: προστίθεται ένας **συστηματικός, ετήσιος και ανεξάρτητος έλεγχος της διαχείρισης** ειδικά για τις τιτλοποιήσεις με κρατική εγγύηση, καθώς τυχόν επαυξημένα έξοδα έχουν επιπτώσεις και στην πορεία εισπράξεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ηρακλής».

5. Διαφάνεια ως προς το ύψος και τη σύνθεση της οφειλής

Τι ισχύει σήμερα:

Ήδη υφίστανται υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαφάνειας των πιστωτών και servicers, καθώς και υποχρεώσεις παροχής πληροφόρησης στους οφειλέτες. Οι servicers υπάγονται, μεταξύ άλλων, στις σχετικές διατάξεις διαφάνειας και ενημέρωσης της Τράπεζας της Ελλάδος. Ωστόσο, το ισχύον πλαίσιο δεν προβλέπει την ειδική, ενιαία διαδικασία και τη συγκεκριμένη έννομη συνέπεια που εισάγει η προτεινόμενη διάταξη σε περίπτωση μη παροχής των ζητούμενων στοιχείων.

Τι αλλάζει:

Κατοχυρώνεται ρητά το δικαίωμα του οφειλέτη να ζητά χωρίς επιβάρυνση αναλυτική εικόνα της οφειλής του, συμπεριλαμβανομένων:

- των συμβάσεων και τροποποιήσεών τους,
- του ιστορικού καταβολών,
- του τρόπου υπολογισμού του επιτοκίου,
- του κεφαλαίου,
- των τόκων,
- των προμηθειών και
- κάθε άλλης επιβάρυνσης.

Τα στοιχεία πρέπει να παρέχονται εντός **45 ημερών**, εφόσον δεν είναι ήδη πλήρως διαθέσιμα μέσω του συστήματος προσωποποιημένης πληροφόρησης. Εάν ο πιστωτής δεν ανταποκριθεί στην προθεσμία, προβλέπεται **αναστολή της τοκοφορίας μέχρι την πλήρη χορήγηση των στοιχείων**.

Ουσιαστική μεταβολή: η υποχρέωση ενημέρωσης μετατρέπεται σε **σαφές, αυτοτελές δικαίωμα του οφειλέτη με συγκεκριμένη προθεσμία και οικονομική συνέπεια για τον πιστωτή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης**.

6. Ανώτατο όριο στην τοκοφορία παλαιών ληξιπρόθεσμων οφειλών

Τι ισχύει σήμερα:

Οι ν. 2789/2000 και ν. **3259/2004 (άρθρο 39)** προέβλεπαν ανώτατο όριο στη διόγκωση των οφειλών. Ωστόσο, η εφαρμογή τους έθετε συγκεκριμένους περιορισμούς, ιδίως ως προς το ύψος του αρχικού δανείου.

Τι αλλάζει:

Επανέρχεται και διευρύνεται η προστασία του άρθρου 39 του ν. 3259/2004 και 30 ν. 2789/2000 για όλα τα δάνεια και τις πιστώσεις που βρίσκονται σε καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών, χωρίς προθεσμία υποβολής αίτησης και χωρίς περιορισμούς ως προς το ύψος ή τη φύση του δανείου. Πιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες διαχείρισης υποχρεούνται να αναπροσαρμόζουν ανάλογα τις απαιτήσεις τους χωρίς να προσφεύγει ο πολίτης στα δικαστήρια για την αναπροσαρμογή της οφειλής.

Ουσιαστική μεταβολή:

Η προστασία των νόμων του 2000 και 2004 γενικεύεται και επεκτείνεται σε όλους τους οφειλέτες με δάνεια σε καθυστέρηση, βάζοντας ανώτατο όριο στη διόγκωση της οφειλής.

7. Επέκταση των δικαιωμάτων που ισχύουν για ΑΜΕΑ και σε και σε γονείς ή νόμιμους φροντιστές εξαρτώμενων τέκνων με πιστοποιημένο ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω

Τι ισχύει σήμερα:

Δυνάμει της υπ' αριθμ. 106723 ΕΞ 2024 (ΦΕΚ Β' 4337/24.07.2024) απόφασης, είχαν χαρακτηριστεί ως «ευάλωτοι οι οφειλέτες» τα άτομα με ειδικές ανάγκες με αυξημένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Ο χαρακτηρισμός ως ευάλωτων έδινε τη δυνατότητα να καθίσταται υποχρεωτική για τους πιστωτές η χορήγηση σε αυτούς, της πρότασης που εξάγεται από το υπολογιστικό εργαλείου του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών.

Τι αλλάζει:

Σε συνέχεια της από 11/9/2026 επιστολής της Ένωσης Σπανίων Ασθενών Ελλάδος, αξιολογήθηκε και θα προχωρήσει με τα ίδια κριτήρια η επέκταση του χαρακτηρισμού ως ευάλωτων και σε γονείς ή νόμιμους φροντιστές εξαρτώμενου τέκνου με πιστοποιημένο ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, με σχετική τροποποίηση της υπουργικής απόφασης.

Ουσιαστική μεταβολή: γίνεται δεκτό ένα ορθό αίτημα και με τον τρόπο αυτό διευρύνεται το πεδίο των ευάλωτων και σε γονείς ή φροντιστές ατόμων με ειδικές ανάγκες με πιστοποιημένη αναπηρία τουλάχιστον 67%.

Συμπερασματικά:

Το υφιστάμενο πλαίσιο διαθέτει ήδη σημαντικούς μηχανισμούς για τη διαχείριση καθυστερήσεων, την εποπτεία των servicers και την ενημέρωση των οφειλετών. Οι νέες διατάξεις δεν ξεκινούν από μηδενική βάση, αλλά **μετατρέπουν και ενισχύουν το υφιστάμενο πλαίσιο σε πιο συγκεκριμένο, δεσμευτικό και ελέγξιμο σύστημα.**

Οι βασικές μεταβολές είναι:

1. **Από τον Κώδικα Δεοντολογίας σε τυποποιημένη νομοθετική διαδικασία διμερούς ρύθμισης**, με σαφείς προθεσμίες, υποβολή πρότασης, ανώτατο ύψος προκαταβολής και συνέπειες σε περίπτωση μη τήρησης.
2. **Ισχυρότερη προστασία κατά τη διάρκεια ενεργής ρύθμισης**, με συγκεκριμένες κυρωτικές, οικονομικές και διοικητικές συνέπειες σε περίπτωση παραβίασης.
3. **Από την υφιστάμενη εποπτεία των servicers σε ενισχυμένη διαφάνεια και λογοδοσία**, με ετήσια στοιχεία και στρατηγικά σχέδια διαχείρισης.
4. **Προσθήκη ετήσιου ανεξάρτητου ελέγχου στις τιτλοποιήσεις του «Ηρακλή».**
5. **Ενίσχυση του δικαιώματος του οφειλέτη να γνωρίζει αναλυτικά την οφειλή του**, με αναστολή τοκοφορίας σε περίπτωση μη παροχής των στοιχείων.
6. **Επαναφορά του ανώτατου ορίου τριπλάσιου του αρχικού κεφαλαίου** για την ειδική κατηγορία παλαιών ληξιπρόθεσμων οφειλών.
7. **Επέκταση του χαρακτηρισμού ως ευάλωτων και των γονέων ή φροντιστών ΑΜΕΑ με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%** με τα ίδια περιουσιακά και εισοδηματικά κριτήρια των ΑΜΕΑ.

Το σύνολο των προτεινόμενων αλλαγών κινείται, συνεπώς, στην ενίσχυση του πλέγματος διατάξεων για το ιδιωτικό χρέος: **σαφέστερη διαδικασία ρύθμισης, τυποποιημένη και τεκμηριωμένη πρόταση ρύθμισης, αυξημένη διαφάνεια και εποπτεία των servicers και ενισχυμένη προστασία και παροχή κινήτρων στους συνεπείς οφειλέτες.**

